

Vilnius
universiteto
leidykla

ACTA HUMANITARICA ACADEMIAE SAULENSIS

VILNIUS UNIVERSITY

Scholarly Journal

ACTA HUMANITARICA
ACADEMIAE SAULENSIS
The Region: History, Culture, Language

2023

Vol. 30

Published since 2006

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Mokslo žurnalas

**ACTA HUMANITARICA
ACADEMIAE SAULENSIS**
Regionas: istorija, kultūra, kalba

2023

30 tomas

Leidžiama nuo 2006 metų

The journal is published twice a year.

EDITORIAL BOARD

Editor-in-chief <i>Senior researcher, Dr Regina Kvašytė</i>	Vilnius University, Lithuania (Philology/ Linguistics)
Vice-editor <i>Prof. Dr Rita Regina Trimonienė</i>	Vilnius University, Lithuania (History)
Executive secretary <i>Dr Danguolė Gaudinskaitė</i>	Vilnius University, Lithuania (Philology/ Linguistics)
Editorial board: <i>Senior researcher, Dr Vigmantas Butkus</i>	Institute of Lithuanian Literature and Folklore, Lithuania (Philology/ Literary Studies)
<i>Prof. Dr Zenonas Butkus</i>	Vilnius University, Lithuania (History)
<i>Prof. Dr Patrick Chura</i>	University of Akron, USA (Philology/ Literary Studies)
<i>Researcher, Dr Dalia Jakaitė</i>	Institute of Lithuanian Literature and Folklore; Vilnius University, Lithuania (Philology/ Literary Studies)
<i>Prof. Dr Mihaela Koletnik</i>	University of Maribor, Slovenia (Philology/ Linguistics)
<i>Prof. Dr Jānis Kudriņš</i>	Jāzeps Vītols Latvian Academy of Music, Latvia (Musicology)
<i>Prof. Dr Rūta Muktupāvela</i>	Latvian Academy of Culture, Latvia (Culture Studies)
<i>Senior researcher, Dr Ieva Ose</i>	University of Latvia, Latvia (History)
<i>Prof. Habil. Dr Norbert Ostrowski</i>	Jagiellonian University in Kraków, Poland (Philology/ Linguistics)
<i>Assoc. Prof. Dr Monika Pokorska-Iwaniuk</i>	Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland (Philology/ Literary Studies)
<i>Prof. Dr Rasa Račiūnaitė-Paužiuolienė</i>	Vytautas Magnus University, Lithuania (Ethnology)
<i>Assoc. Teaching Prof. Dr Milda B. Richardson</i>	Northeastern University, USA (Fine Arts Studies)
<i>Prof. Dr Anita Stašulāne</i>	Daugavpils University, Latvia (Theology)
<i>Dr Reda Šatūnienė</i>	Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania (Anthropology)
<i>Prof. Dr Vilma Šaučiņa</i>	Daugavpils University, Latvia (Philology/ Linguistics)
<i>Assoc. Prof. Dr Edmundas Trumpa</i>	University of Latvia, Latvia (Philology/ Linguistics)
<i>Prof. Dr Rytis Urniežius</i>	Vilnius University, Lithuania (Musicology)
<i>Prof. Dr Pēteris Vanags</i>	University of Latvia, Latvia; Stockholm University, Sweden (Philology/ Linguistics)
<i>Prof. Habil. Dr Kazimieras Župerka</i>	Vilnius University, Lithuania (Philology/ Linguistics)

The articles submitted to the publication are reviewed by two anonymous peer reviewers (members of the editorial team and/or independent experts). If the opinions of the two reviewers differ, the article will be sent to a third reviewer.

Included in databases:

MLA International Bibliography, Index Copernicus and Humanities Source Ultimate (EBSCO).

Address:

Vilnius University, Šiauliai Academy
84 Vytauto St.
LT-76352 Šiauliai, Lithuania
E-mail: regina.kvasyte@sa.vu.lt
<https://www.zurnalai.vu.lt/actahas/>

Copyright © 2023 Authors. Published by Vilnius University Press

This is an Open Access journal distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution 4.0 License \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Žurnalas leidžiamas du kartus per metus.

REDAKTORIŲ KOLEGIJA

Vyriausioji redaktorė

Vyresnioji m. d., dr. Regina Kvašytė Vilniaus universitetas, Lietuva (filologija / kalbotyra)

Vyriausiosios redaktorės pavaduotoja

Prof. dr. Rita Regina Trimonienė Vilniaus universitetas, Lietuva (istorija)

Atsakingoji sekretorė

Dr. Danguolė Gaudinskaitė Vilniaus universitetas, Lietuva (filologija / kalbotyra)

Redaktorių kolegija:

Vyresnysis m. d., dr. Vigmantas Butkus Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Lietuva (filologija / literatūrologija)

Prof. dr. Zenonas Butkus Vilniaus universitetas, Lietuva (istorija)

Prof. dr. Patrick Chura Akrono universitetas (University of Akron), JAV (filologija / literatūrologija)

Doc. dr. Dalia Jakaitė Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas; Vilniaus universitetas, Lietuva (filologija / literatūrologija)

Prof. dr. Mihaela Koletnik Mariboro universitetas (Univerza v Mariboru), Slovėnija (filologija / kalbotyra)

Dr. Jānis Kudiņš Latvijos Jazepo Vytuolo muzikos akademija (Latvijas Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmija), Latvija (muzikologija)

Prof. dr. Rūta Muktupāvela Latvijos kultūras akademija (Latvijas Kultūras akadēmija), Latvija (kultūras studijos)

Vyresnioji m. d., dr. Ieva Ose Latvijos universitetas (Latvijas Universitāte), Latvija (istorija)

Prof. habil. dr. Norbert Ostrowski Krokuvos Jogailos universitetas (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), Lenkija (filologija / kalbotyra)

Doc. dr. Monika Pokorska-Iwaniuk Poznanės Adomo Mickevičiaus universitetas (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), Lenkija (filologija / literatūrologija)

Prof. dr. Rasa Račiūnaitė-Paužuoliene Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva (etnologija)

Asoc. prof. dr. Milda B. Richardson Šiaurės rytų universitetas (Northeastern University), JAV (dailėtyra)

Prof. dr. Anita Stašulāne Daugpilio universitetas (Daugavpils Universitāte), Latvija (teologija)

Dr. Reda Šatūnienė Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Lietuva (antropologija)

Prof. dr. Vilma Šaudiņa Daugpilio universitetas (Daugavpils Universitāte), Latvija (filologija / kalbotyra)

Asoc. prof. dr. Edmundas Trumpa Latvijos universitetas (Latvijas Universitāte), Latvija (filologija / kalbotyra)

Prof. dr. Rytis Urniežius Vilniaus universitetas, Lietuva (muzikologija)

Prof. dr. Pēteris Vanags Latvijos universitetas (Latvijas Universitāte), Latvija / Stokholmo universitetas (Stockholms universitet), Švedija (filologija / kalbotyra)

Prof. habil. dr. Kazimieras Župerka Vilniaus universitetas, Lietuva (filologija / kalbotyra)

Leidiniui įteikti straipsniai vertinami dviejų anoniminių recenzentų (redaktorių kolegijos narių ir / ar išorės ekspertų). Jų nuomonėms išsiskyrus, ieškoma trečio recenzento.

Prieinama duomenų bazėse:

MLA International Bibliography, Index Copernicus ir Humanities Source Ultimate (EBSCO).

Adresas:

Vilniaus universitetas, Šiaulių akademija

Vytauto g. 84

LT-76352 Šiauliai

El. paštas regina.kvasyte@sa.vu.lt

<https://www.zurnalai.vu.lt/actahas/>

Autorių teisės © 2023 Autoriai. Publikavo Vilniaus universiteto leidykla.

Tai yra atvirojos prieigos žurnalas. Žurnalas platinamas vadovaujantis **Kūrybinių bendrųjų licencija Priskyrimas (CC BY)**, kuri leidžia laisvai ir neribotai naudoti, kaip mano esant reikalinga, be kita ko, kopijuoti, daryti pakeitimus ir kurti išvestinius kūrinius, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais nurodant informacijos šaltinį ir autorių.

Contents

<i>Salomėja Bandoriūtė-Leikienė</i> . Letters from the Past: Justinas Marcinkevičius' Letters to His Teacher Genovaitė Andrašiūnienė	8
<i>Laurynas Candravičius</i> . Adjective Lithuanianisms of the Kursenieki Language in Written Sources	21
<i>Laurynas Giedrimas</i> . The Size of the Household of Šiauliai Parish Residents in the First Half of the 19 th Century (According to the Data of the Visitations)	37
<i>Rolandas Kregždys</i> . Hydronyms of Klaipėda Region of Unclear Etiology: <i>Ketveřgio upālis, Nėknupis, Plócis, Rikìnė, Žùpė / Žùpis</i>	46
<i>Džiuljeta Maskuliūnienė</i> . In the Footsteps of Publishing of Motiejus Valančius' <i>Vaikų knygelė</i>	58
<i>Auksė Noreikaitė</i> . The Concept of the Lithuanian-Latvian Border Region	71
<i>Vigilija Pilkauskienė</i> . Education on Rural Construction Issues in Lithuania, 1918–1940	88
<i>Ilze Rudzāte</i> . Lexis of Latvian-speaking Communities at the Baltic Sea Coast in Latvia and Lithuania: Denominations of the Object <i>kitchen</i>	103
<i>Olga Senkāne</i> . Rēzekne Jewish Cemetery as a Representative Substructure of the “Other” in the Culture of Latgale	117

Turinys

<i>Salomėja Bandoriūtė-Leikienė</i> . Laiškai iš praeities: Justino Marcinkevičiaus laišakai mokytojai Genovaitei Andrašiūnienei	8
<i>Laurynas Candravičius</i> . Kuršininkų kalbos būdvardiniai lituanizmai rašytiniuose šaltiniuose	21
<i>Laurynas Giedrimas</i> . Šiaulių parapijos gyventojų namų ūkio dydis XIX a. pirmoje pusėje (vizitacijų duomenimis)	37
<i>Rolandas Kregždys</i> . Neaiškios etimologijos Klaipėdos krašto hidronimai: <i>Ketveřgio upālis, Nēknupis, Plōcis, Rikīnē, Žūpē / Žūpis</i>	46
<i>Džiuljeta Maskuliūnienė</i> . Motiejaus Valančiaus <i>Vaikų knygelės</i> leidybos pėdsakais ...	58
<i>Auksė Noreikaitė</i> . Lietuvos ir Latvijos pasienio (Palatvijo) regiono samprata.....	71
<i>Vigilija Pilkauskienė</i> . Švietimas kaimo statybos klausimais Lietuvoje 1918–1940 metais	88
<i>Ilze Rudzāte</i> . Baltijos jūros pakrantės latviškai kalbančios bendruomenės Latvijoje ir Lietuvoje leksika: objekto <i>virtuvē</i> įvardijimas	103
<i>Olga Senkāne</i> . Rēzeknės žydų kapinės kaip „kito“ reprezentacinis paminklas Latgalos kultūroje.....	117